

Et kvalitetssystem for folkeskolen

Med det senest indgåede folkeskoleforlig forpligtes kommunerne til at aflevere en årlig tilsynsrapport om det faglige niveau i kommunens skoler. Det tyder på, at denne tilsynsrapport især skal bygge på testresultater og karakterer.

Danmarks Lærerforening besluttede på sin kongres i september 2005 at udarbejde et sammenhængende kvalitetssystem for folkeskolen. Det er nu færdigt, og det er foreningens opfattelse, at systemet kan anvendes som grundlag for de kommunale kvalitetsrapporter.

Danmarks Lærerforening ønsker at fokusere på skolens samlede faglige og pædagogiske ansvar, som bl.a. omfatter, hvordan eleverne lærer, og hvordan undervisningen påvirker deres resultater. Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen får en viden om de mål, den enkelte skole sætter, og hvordan disse mål realiseres i praksis. Og det er vigtigt, at skolens lærere og ledelse deltager aktivt i målsætning, dokumentation og evaluering. Dette samspil mellem praktikere og politikere skaber et godt afsæt for folkeskolens udvikling.

Derfor tilbyder Danmarks Lærerforening kommunerne et enkelt kvalitetssystem, der kan danne grundlag for tilsynsrapporten. Kvalitetssystemet skaber synlighed om skolernes daglige arbejde og giver kommunalbestyrelsen et veldokumenteret grundlag for at gå i dialog med skolen.

Hvordan fungerer det?

Skolelederen udvælger hvert år i samarbejde med lærerne fokuspunkter og sætter mål for disse. Fokuspunkterne ligger inden for rammerne af Fælles Mål. Skolen beslutter, hvordan målene skal evalueres og hvilke indikatorer/tegn, lærerne skal holde øje med undervejs.

Kommunalbestyrelsen behandler og godkender mål, evalueringsmetode og indikatorer. Dernæst arbejder lærere og ledelse med fokuspunkterne i undervisningen, evaluerer og skriver dokumentation til kommunalbestyrelsen. Ledelsens forslag til opfølgning drøftes med kommunalbestyrelsen.

Forenklet er processen:

Skolen udvælger fokuspunkter	→	Skolen konkretiserer mål	→	Kommunen godkender mål	→	Skolen indsamler dokumentati on	→	Kommunen og skolen drøfter resultaterne
------------------------------------	---	--------------------------------	---	------------------------------	---	--	---	--

Hvem gør hvad?

Skoleledelsen:	Beslutter – i samarbejde med lærerne - skolens fokuspunkter og præciserer målsætninger og planer for det næste skoleår. Følger arbejdet med evaluering og dokumentation. Skriver data om undervisningens rammebetingelser til kommunalbestyrelsen.
Lærerne:	Udbygger arbejdet med fokuspunkterne gennem valg af indikatorer og evalueringsformer. Evaluerer og dokumenterer.
Skolebestyrelsen:	Behandler nye fokuspunkter og behandler skolens resultater.
Kommunalbestyrelsen:	Godkender valg af fokuspunkter, mål og metode. Vurderer skolens resultater og mulighed for opfølgning.

Hvordan arbejdes der med målsætningerne?

Skolen tager afsæt i folkeskolens formål, Fælles Mål og de lokalt besluttede mål. Da Fælles Mål rummer 150 delmål alene for faget dansk, vil det være en umulig opgave at dokumentere skolens resultater i forhold til alle mål på samme tid. Derfor vælger skolen de fokuspunkter, som man vil dokumentere. Fokuspunkterne skal både afdække, hvordan eleverne lærer og om de formår at bruge den erhvervede viden.

Undervisningen i de områder, der er valgt som fokuspunkter, adskiller sig i form og omfang ikke fra den øvrige undervisning. Hensigten med fokuspunkterne er at belyse skolens arbejde på området – altså dokumentere, hvad man gør og hvordan det virker – ikke at præstere en særlig løsevet indsats. Eleverne bør ikke opdage hvilke områder, der er valgt ud som fokuspunkter.

Hvordan dokumenteres?

Lærerne beskriver sammen med ledelsen deres evalueringsresultater til dokumentation til kommunalbestyrelsen. Evalueringen kan foregå ved fx test, prøver, spørgeark, logbog, diagnostiske test og eller samtaler. Det vil være oplagt for skolerne at støtte sig til den evalueringsværktøjskasse, Undervisningsministeriet har planer om at udvikle, når de skal vælge evalueringsmetoder til de valgte fokuspunkter og målsætninger.

Hvad er fordelene ved kvalitetssystemet?

En af de store fordele ved kvalitetssystemet er, at det bygger på lærernes og skoleledernes engagement i undervisningen. OECD (organisationen bag PISA-undersøgelserne) har understreget, at det er nødvendigt.

Det bliver synligt både for lærere, skoleledelse og kommunalbestyrelse, hvad der går godt og hvad der kan gøres bedre, og der opnås en fælles bevidsthed om hvad der skaber gode resultater, og hvordan man kan iagttage resultaterne gennem indikatorer og evalueringer. Det gør det lettere at forbedre kvaliteten.

Baggrund: Hvad skaber kvalitet?

Jo større mulighed lærerne har for at træffe beslutninger og tage selvstændigt ansvar, og jo større vidensmængden på skolen og hos den enkelte lærer er, des mere lærer eleverne. Det understreger OECD.

Lærernes mulighed for at træffe beslutninger om undervisningen, skaber ansvarlighed, fleksibilitet og kreativitet – og elevernes resultater forbedres. Derfor er det den enkelte skoles lærere, der beslutter hvordan målene skal nås og undervisningen tilrettelægges.

Skolens vidensmængde handler om veluddannede lærere. Men skolen skal også have viden om elevernes læring: om den enkelte elevs udbytte af undervisningen, og om de opstillede mål indfris.

Kvalitetssystemet underbygger den systematiske evaluering, der er den grundlæggende forudsætning for, at skolen og den enkelte lærer kan træffe selvstændige beslutninger på et kvalificeret grundlag.